

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undersyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om uddannelsesstøtte.

(Lovforslaget (nr. 139) findes i tillæg A. sp. 3161, fremsættelsen i tidenden sp. 2248).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Knud Nielsen: Nærværende lovforslag vil gøre det muligt at yde støtte til uddannelsessøgende, der, til trods for at de opfylder de opstillede økonomiske betingelser for at få en sådan støtte, ikke kan modtage den under den gældende lov, fordi de ikke kan dokumentere forældrenes økonomiske forhold.

Statens uddannelsesstøtte bemyndiges ifølge lovforslaget til at indhente de nødvendige økonomiske oplysninger hos skattemyndighederne. En sådan bestemmelse burde vel egentlig allerede have været gennemført ved bruderklæringernes afskaffelse i august 1971.

Da det er hensigten, at bestemmelserne skal have virkning fra begyndelsen af indeværende støtteår, altså fra 1. august 1972, er det lidt af en hastesag, og jeg kan på socialdemokratiets vegne give tilsagn om en meget hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

Efter at loven om uddannelsesstøtte er blevet en rammelov, er det sjældent, vi har lejlighed til at diskutere den her i tinget. Jeg vil derfor gerne benytte lejligheden til at gøre nogle bemærkninger vedrørende uddannelsesstøtten i almindelighed.

Jeg røber vel ingen hemmelighed ved at konstatere, at de forhøjelser af støtten, der er gennemført under den nuværende regering, er af yderst beskedent omfang. Det kan der være — og er der sikkert — gode

statsfinansielle grunde til. Ud fra en erkendelse af, at det næppe vil være muligt inden for en overskuelig årrække ved skattefinansiering at skaffe tilstrækkelige midler til uddannelsesstøtte, har socialdemokratiet og andre partier ved tidligere behandlinger af uddannelsesstøttelovgivningen bedt om en undersøgelse af alternative finansieringsmuligheder, og jeg vil gerne spørge ministeren, om der er taget initiativ til en sådan undersøgelse, og om der måske allerede foreligger resultater.

Et andet punkt, jeg gerne vil berøre, er de statsgaranterede lån, som ydes ved siden af den egentlige uddannelsesstøtte. Garantien kan højst udgøre 8.000 kr. pr. år og sammenlagt med den almindelige uddannelsesstøtte højst 11.000 kr. Det er en meget snæver ramme for de uddannelsessøgende, der ikke har andet at leve af, og jeg vil henstille, at disse maksimumsgrænser hæves. Der er jo i dette tilfælde tale om fuldt forrentede lån, som ydes gennem banker og sparekasser, og statens tab i de tilfælde, hvor garantiforpligtelsen bliver effektiv, er ringe set i forhold til lånenes samlede omfang og betydning.

Endelig vil jeg gerne høre, om ministeren har gjort sig nogen overvejelser om muligheden af at benytte et andet beregningsgrundlag for støttetildelingen end forældrenes skattepligtige indkomst. Der kan i befolkningen konstateres en udbredt utilfredshed med systemet, som det virker i dag. Der er en opfattelse af, at uddannelsessøgende, hvis forældre har gode afskrivnings- og fradragsmuligheder, favoriseres urimeligt på bekostning af andre uddannelsessøgende, hvis behov rent faktisk er større. Følelsen af en urimelig og uretfærdig behandling bliver naturligvis ikke mindre af, at afhængigheden af forældreindtægten fortsætter til det 28. år. Det er et spørgsmål, om en væsentlig videreudbygning af uddannelsesstøtten ikke bør gøres betinget af et tildelingskriterium og et beregningsgrundlag, der føles mere rimeligt og retfærdigt end det nuværende.

Ellen Strange Petersen: Baggrunden for forslaget er jo, at man pr. 1. august 1971 har afskaffet de såkaldte bruderklæringer. Før den tid kunne uddannelsessøgende tildeles støtte uafhængigt af forældrenes økonomiske forhold, hvis det blev dokumente-

[Ellen Strøge Petersen.]

ret, at al forbindelse med hjemmet var afbrudt. Denne ordning var ikke heldig. Der forekom misbrug, og nogle særlig grove tilfælde blev anmeldt til politiet.

Ministeren foreslår da heller ikke, at ordningen med bruderklæringer skal genindføres, men i stedet foreslås det, at studerende, der ikke kan få forældre til at give oplysning om den skattepligtige indtægt og formue, ikke skal være afskåret fra støtte. Statens uddannelsesstøtte skal kunne få de fornødne oplysninger hos skattevæsenet.

På mit partis vegne kan jeg sige, at vi altid er villige til at drøfte støttemulighederne for de uddannelsessøgende, og vi vil naturligvis også være det i denne sag. Men jeg stiller mig på forhånd noget skeptisk over for det foreliggende forslag. Lad os forudsætte, at der foreligger et reelt brud mellem en studerende og dennes hjem. Er vedkommende så dårligere stillet og mere berettiget til støtte, hvis forældrene er ubemidlede, end hvis de er velstillede? Det må vel være julegaverne, der spiller ind. Ifølge lovforslaget mener ministeren åbenbart, at det er tilfældet. I det sidste år med bruderklæringer var der ca. 1.200 ansøgere af denne kategori; man regnede med, at ca. halvdelen havde forældre, hvis indtægt eller formue lå over støttegrænsen, og man skønner herudfra, at forslaget, som det nu er fremsat, vil medføre en merudgift på 4-5 mill. kr., ca. halvdelen stipendier og halvdelen lån. Det foreslås, at loven skal have tilbagevirkende kraft fra august 1972. Det anføres, at merudgiften til administration må skønnes at være ca. 50.000 kr. Jeg mener, det er meget beklageligt, hvis man skal udvide udgifterne til administration, der jo ikke kommer de studerende til gavn. I det hele taget er vi som sagt ikke særlig begejstret for denne ordning.

Mit parti har i snart mange år slået til lyd for, at man over for de voksne uddannelsessøgende fortrinsvis skulle bruge lån, og jeg vil meget gerne her igen slå til lyd for en sådan ordning, der efter min mening vil være langt mere retfærdig over for de unge og gøre dem mere uafhængige i forhold til hjemmet.

Alle må vel erkende, at forældres indtægts- og formueforhold absolut ikke giver noget godt billede af, i hvilken udstrækning det enkelte hjem kan eller vil støtte de un-

ge. Ministeren har allerede én gang i dag været inde på det emne og støttet den tanke, men jeg vil gerne fremhæve, at det jo ikke bare er tallene, det drejer sig om. Der kan være så mange private forhold, der gør sig gældende, brudte hjem og nye ægteskaber, som kan gøre de økonomiske vilkår mere komplicerede, end skatteskemaerne viser. Derfor mener jeg, det er meget væsentligt, at man får indført en ordning, der betragter de unge som selvstændige individer, og som ved at give dem lån, der er rentefri i uddannelsesstiden og et par år derefter, også giver dem et selvstændigt ansvar over for deres uddannelse. Vi mener altså, at en sådan ordning må være langt at foretrække fremfor støtteordninger, der kræver indgående posekiggeri og oven i købet posekiggeri, som nu foreslås udvidet.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg giver ordet til hr. Brøndlund Nielsen og håber, at han kan overdøve samtalerne i salen.

Brøndlund Nielsen: Vi var i venstre ikke glade for de såkaldte bruderklæringer og derfor selvfølgelig tilfredse med deres afskaffelse. Dette lovforslag er en naturlig følge af, at bruderklæringerne blev afskaffet, og vi kan følgelig støtte det.

Nu omtalte hr. Knud Nielsen uddannelsesstøttelovgivningen i almindelighed, og det er bestemt rigtigt, som det blev sagt, at der i befolkningen er megen debat om hele uddannelsesstøtten. Jeg lagde mærke til, at ministeren i et svar tidligere her i dag var inde på, synes jeg, nogle rigtige overvejelser, og jeg vil meget gerne være med til — og synes, det vil være rigtigt, hvis vi berytter den givne lejlighed til det — i undervisningsudvalget at se nærmere på hele uddannelsesstøttens ordning og dens administration.

Det foreliggende lille lovforslag kan vi yde vor tilslutning.

Samuelson: Tilslutning til lovforslaget, som det foreligger — det kan der vist ikke være nogen diskussion om.

Derudover et par enkelte bemærkninger. Det er jo med betagelse, jeg hører hr. Knud Nielsen udtale sig om disse yderst beskedne forhøjelser, der er sket i uddannelsesstøtten

[Samuelson.]

under den nuværende regering. Det er rigtigt, at det er situationen, og er der ikke penge til mere, så er der det ikke. Men jeg ville ønske, hr. Knud Nielsen var lige så flittig en mand som undervisningsministeren, som jo er ekspert i at grave tilbage i gamle taler, der er holdt i RVK-regeringens tid. Jeg vil anmode hr. Knud Nielsen om at begynde at studere de socialdemokratiske taler, der blev holdt vedrørende uddannelsesstøtte i årene fra 1968 til 1971. Der var ikke bifald fra salen, og der var ikke larm udefra, men der var mennesker på slotspladsen den ene gang efter den anden. Da var brølet der. Vi andre vil være mere realistiske og sige: vi vil selvfølgelig gerne være med til at støtte, hvor der er mulighed for det, og hvor der er penge til det, men lad os tage en god, frugtbar debat i folketingsudvalget om mange af de ting. Jeg vil håbe, at ministeren vil komme i et samråd og diskutere mange af disse detaljer. Ministeren gav udtryk for en positiv indstilling til det allerede i spørgetiden, da han besvarede et spørgsmål fra fru Karen Thurøe Hansen.

Jeg tror særlig, at problematikken omkring støtten til 10. klasserne trænger sig vældigt på som emne for en generel debat, og jeg må sige, at hovedopfattelsen i mit parti er, at man bør give legater i begyndelsen, og at man bør gå mere over til låneordninger i den senere del af studietiden. Men der er nu langt fra det, hr. Knud Nielsen siger i dag, til det krav om en direkte uddannelsesløn, som blev fremsat tidligere.

Kristine Heltberg: I og for sig skulle man synes, at der ikke var meget at sige til det her foreliggende lovforslag, som jo kun medfører, at statens uddannelsesstøtte kan gives til dem blandt de uddannelsessøgende, hvis forældre ikke ønsker at give oplysninger om deres skattepligtige forhold, men som i øvrigt ville være berettiget til denne støtte. Det er derfor tilsyneladende sådan, at hverken mange penge eller principper er involveret i de linjer, lovforslaget indeholder. Og dog, når man overhovedet beskæftiger sig med sådan noget som statens uddannelsesstøtte, kan man jo slet ikke undgå at komme ind på væsentlige problemer.

Jeg vil gerne nævne ét, som knytter sig til

et spørgsmål, der blev stillet her i dag af fru Karen Thurøe Hansen, men som der også er perspektiver i i det hele taget vedrørende forbindelsen mellem undervisningspligt og støtte til dem, der undervises. Jeg tænker her på, at når vi har forlænget undervisningspligten med det 8. og 9. år, har vi i og med dette tilsyneladende afskåret os fra — foreløbig i hvert tilfælde — at give uddannelsesstøtte til nogle af de årgange, der i øvrigt måtte være berettiget til at få støtte af økonomiske grunde. Det betyder, at den forlængede undervisningspligt, som vi i hvert tilfælde for vort vedkommende gerne ser udvidet med en yderligere uddannelsespligt, ikke er et ublandet godt for elever og forældre fra de økonomisk svageste stillede hjem. Her betyder denne udvidelse en belastning, som ikke forekommer rimelig, når det netop drejede sig om at få disse grupper i samfundet med til en videregående uddannelse. I praksis medfører det jo, at skoleelever påtager sig alskens job, som ikke ligefrem behøver at være nogen særlig støtte for deres undervisning. Det er et problem, jeg mener man bør være opmærksom på i disse tider, hvor vi både skal spare og vil udvide adgangen til undervisning og ikke mindst udvide undervisningspligten eller uddannelsespligten.

Et andet betydningsfuldt problem er et af dem, der i øjeblikket med rette er i fokus. Det er spørgsmålet om den belastning, som hviler på familierne lige over grænsen for diverse støtte- og tilskudsmuligheder. Vi har at gøre med en af de støtteformer, der nok giver hjælp til dem, der er i en meget vanskelig økonomisk situation, men på den anden side er der en urimelighed i, at støtten slet ikke kommer dem til gode, der ligger noget over en eller anden grænse.

Sammenlagt med en række ordninger af tilsvarende art inden for andre felter er det endnu et udslag af et system, der uden nancering lægger meget tunge byrder på skuldre, der ikke er brede nok til at bære så store byrder. Man kunne tænke sig en ordning, der fungerede mere differentieret og mere smidigt, selv om skrækken for de administrative konsekvenser nok skal afholde mig fra konkrete forslag her og nu.

Det forekommer mig, at der også på dette punkt er væsentlige mangler ved den nuvæ-

[Kristine Heltberg.]

rende ordning, som jeg gerne havde set afhjulpet i forbindelse med det lovforslag, der foreligger. Støtteordningen kan ikke i dag blive det, som vi helst så: en støtte, der frigør de unge fra et økonomisk afhængighedsforhold af forældrene og giver dem mulighed for at være selvstændige på det tidspunkt, hvor de føler en stærk trang til det, og hvor de de facto lever deres egen voksentilværelse. Jeg er ikke i tvivl om, at denne økonomiske uafhængighed ville medføre et bedre forhold generationerne imellem. Den ville også svare til det virkelige samfundsmønster. Det er ganske urimeligt, at mennesker helt op til 28 år i økonomisk henseende stadig er et vedhæng til deres forældre, medens de i alle andre henseender er at regne for voksne og selvstændige individer. Men jeg er klar over, at situationen i dag ikke er til det, og at en væsentlig forøgelse af støtten i øjeblikket netop ville komme de sociale lag til gode, hvis unge i forvejen er alt for stærkt repræsenteret inden for de højere uddannelser.

Det forekommer mig at være mere rimeligt at sørge for at indføre forbedringer, så økonomien ikke fortsat for store grupper i samfundet, f. eks. for børn fra mange arbejderhjem, skal være i vejen for den bredere adgang til de højere uddannelser, som ligger os meget stærkt på sinde.

Et andet og væsentligt problem er det, at vi alle ved, hvor utilstrækkelig viden om de økonomiske forhold vi får på grundlag af skattemyndighedernes oplysninger. Det er nævnt her, at man kan komme med masser af eksempler på unge, der får tilskud, fordi deres forældre takket være skattefiduser af den ene og den anden art kan klare sig med en lav trækprocent og derved også forøger familiens levestandard. Omvendt kender enhver unge, hvis forældre af personlige eller andre grunde ikke kan give dem tilstrækkelig støtte, selv om deres indtægt ligger lige over den grænse for støtte til uddannelsen, der findes. Der burde her være en fleksibilitet, og jeg mener, at vi ikke kommer uden om at drøfte disse problemer i udvalget.

Forslaget er som nævnt lille, men der er perspektiver i det langt ud over dets grænser, og jeg håber, at det er problemer, som ikke vil blive glemt, selv om vi får nok så travlt i uddannelsesudvalget i øvrigt.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Jeg vil gerne takke de ordførere, der har givet lovforslaget en velvillig behandling.

Jeg skal særlig til hr. Knud Nielsens spørgsmål om de alternative finansieringsformer sige, at jeg har bedt en konsulent i undervisningsministeriet, direktør Werner Rasmussen, om, så vidt det er muligt inden udgangen af maj 1973, at udarbejde en redegørelse for de problemer, der knytter sig til en arbejdsgiverfinansiering af uddannelsesstøtten og af godtgørelsen til forsøglærlingene samt eventuelt af visse former for efteruddannelse.

For så vidt angår de statsgaranterede lån, er jeg enig i, at maksimumsgrænserne trænger til en revision. Grænserne ligger på 8.000 kr. og 11.000 kr., og de har været gældende siden støtteåret 1969-70. Jeg har nogle gange tilkendegivet, at jeg ønsker disse maksima forhøjet i takt med den stedfundne pristalsstigning, og at jeg også gerne ser mulighed for at udvide kredsen af låneberettigede til at omfatte alle uddannelsessøgende, der er fyldt 18 år. Vi regner i øjeblikket på omkostningerne, der er forbundet hermed, og på de administrative problemer, der er knyttet til det, og agter at søge en ansøgning fremmet ad sædvanlig vej.

Vi har jo allerede, som flere ordførere var inde på det, i spørgetiden nævnt de problemer, som er knyttet til at anvende den skattepligtige indtægt, og jeg benytter gerne lejligheden til at gentage, at det virker helt urimeligt med den skattepligtige indkomst som tilskudskriterium i en lang række tilfælde, og vi har altså også arbejdet i de sidste måneder i undervisningsministeriet med at finde andre tilskudskriterier. Vi har undersøgt bruttoindkomsten, den synes ikke anvendelig. Som jeg nævnte det i spørgetiden, undersøger vi i øjeblikket muligheden for at give den skattepligtige indkomst visse tillæg for visse afskrivninger og visse fradrag. Jeg håber, at det lykkes at nå frem ad den vej til et system, der samtidig er til at have med at gøre, for så vidt angår administrationen — det er dér, problemerne ligger.

Fru Ellen Strange Petersen kan naturligvis have ret i, at forslaget kun hjælper dem, som har brudt med hjemmet, og som samtidig er støtteberettiget, når henses til forældreindkomsten, men det er altså det nær-

[Undervisningsministeren.]

meste, man kan komme retfærdigheden i denne sag.

Som fru Ellen Strange Petersen sikkert kan tænke sig, kan jeg ikke være enig i de betragtninger, der blev gjort gældende om at satse så ensidigt i støttepolitikken på lånene, som fru Ellen Strange Petersen tilkendegav. Jeg mener ikke, at det ville give de samme muligheder for at udjævne den sociale rekruttering til de videregående uddannelser som den kombination af stipendier og lån, vi kender i dag. Jeg må tilstå, at jeg kan ikke helt forstå den skræk, fru Ellen Strange Petersen lagde for dagen i anledning af det meget beskedne beløb, som administrationen af denne ordning koster. Når fru Ellen Strange Petersen tager i betragtning de kauteler, der er på systemet, således som de er beskrevet i fremsættelsestalen, synes jeg heller ikke, at betegnelsen posekigteri er helt rimelig.

Jeg takker hr. Brøndlund Nielsen for tilslutningen og hr. Samuelsen ligeledes og skal helt afholde mig fra at kommentere hr. Samuellsens betragtninger over merbevillingernes størrelse nu og tidligere. Jeg kunne godt nævne, at merbevillingerne i denne regeringsperiode har ligget 90 pct. over merbevillingerne i den sidste regeringsperiodes sidste år, men det skal jeg afholde mig fra.

Fru Kristine Heltberg nævnte, at der kunne være sociale problemer forbundet med uddannelsesstøttens bortfald samtidig med undervisningspligtens ophør, og da i særlig grad når man udvidede undervisningspligten. Dertil vil jeg kun sige, at der er jo ingen, der siger, at dette synspunkt, at uddannelsesstøtten skal bortfalde med undervisningspligtens udvidelse, er et synspunkt, der skal fastholdes ved en yderligere udvidelse af uddannelsespligten. Endelig gør jeg opmærksom på, at dér, hvor der foreligger særlige trangstilfælde, for så vidt angår familier, der har børn inden for undervisningspligten, er der muligheder for støtte

over de sociale ydelser. Endelig vil jeg da godt sige, at jeg føler mig ikke helt overtydet om, at den sociale trang kan måles på antallet af job som bydreng og lignende beskæftigelser for skoleelever.

Jeg forstår helt de betragtninger, der er gjort gældende om 28 års grænsen. Det er også rigtigt, som fru Kristine Heltberg sagde det, at der ville være ekstraomkostninger knyttet til at ophæve den, ekstraomkostninger, som jeg ikke føler mig overbevist om ville bidrage til en større social udligning på dette område. Men 28 års grænsen i sig selv er ikke rigtig rimelig; jeg forstår helt de betragtninger, der blev gjort gældende i den forbindelse, og jeg vil også meget gerne se på spørgsmålet. Jeg vil dog gøre opmærksom på, at for dem, der er fyldt 23 år, findes der jo visse støttemuligheder, både for så vidt angår stipendier og lån, selv om de er mere begrænsede.

Jeg har allerede kommenteret de synspunkter, der blev fremført om den skattepligtige indkomst som tilskudskriterium, og skal ikke gøre yderligere bemærkninger hertil. Det er muligt, at der kan findes en fornuftig løsning på de grænseproblemer, som fru Kristine Heltberg var inde på, og dem vil jeg da gerne se på, men ellers er det min fornemmelse, at den mest effektive måde at løse grænseproblemerne på er at få sat indtægtsgrænserne noget højere op, men der er også forbundet store omkostninger hermed.

Jeg er altså meget villig til at se på de supplerende spørgsmål, som er stillet, under udvalgsarbejdet, blot håber jeg ikke, at det skal forsinke gennemførelsen af dette lovforslag, som jeg ville være taknemmelig for ikke tog alt for lang tid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til

[Første næstformand.]
 undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om folkeskolen.

(Lovforslaget (nr. 138) findes i tillæg A. sp. 2945, fremsættelsen i tidenden sp. 2242).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Første næstformand (Grete Hækkerup):
 Jeg skal oplyse, at taletiden vil blive administreret liberalt.

Knud Nielsen: En folkeskole skal være en skole for alle. Det skal ikke være en skole, der sorterer eleverne og på et tidligt tidspunkt, som det er tilfældet i dag, træffer afgørelse om, hvor forskelligt de enkelte elevers videre liv og udvikling skal forme sig økonomisk, socialt og kulturelt. Det skal ikke være en skole, der gennem indpodning af konkurrencementalitet deler børnene og de unge i en elitegruppe og en andenrangsgruppe, i sejrende og nederlagsramte.

Som selve uddannelsessystemets fundament kan folkeskolens betydning ikke overvurderes. Et af hovedkravene til folkeskolen må være, at den indrettes på en sådan måde, at alle med rimeligt udbytte kan gennemføre den, og at eleverne ikke forskertser deres videre uddannelsesmuligheder.

Folkeskolens overordnede formål er fastlagt i den nye formålsparagraf, der har fået en betydelig mere omfattende formulering end tidligere. Formålsparagraffen har 2 bærepiller: den ene er den enkelte elevs alsidige udvikling, og den anden er fremhævelsen af fællesskabets betydning. Det drejer sig i alt væsentligt om en harmonisering af opfyldelsen af det enkelte menneskes behov og samfundets behov. Formuleringen er efter min opfattelse fremragende. Den rummer den nødvendige fleksibilitet og dækker — uden at være for detaljeret — de krav, et moderne samfund må stille til en grundlæggende uddannelse for alle. Det hedder i formålsparagraffens afsluttende stykke, at folkeskolen forbereder eleverne til medleven

og medbestemmelse i et demokratisk samfund, og at skolens undervisning og hele dagligliv må bygge på demokrati, åndsfrihed og tolerance. Opfyldelsen af dette mål er simpelt hen en forudsætning for demokratiets overlevelse og videre udvikling på alle samfundslivets områder. Demokrati kan ikke trives som et isoleret fænomen på et enkelt område. Demokrati i hjem og skole er en forudsætning for demokratiets trivsel på arbejdspladserne og i samfundet som helhed.

Ud over disse generelle bemærkninger vil jeg gerne her ved førstebehandlingen gøre nogle principielle betragtninger vedrørende enkelte punkter i lovforslaget.

Ifølge § 3, stk. 1, omfatter folkeskolen også en 1-årig børnehaveklasse, som, hvor den oprettes, er et organisk led i den enkelte skole. Den enkelte kommune er ikke forpligtet til at oprette børnehaveklasse, og følgelig kan de naturligvis heller ikke være obligatoriske for børnene. Det er en udbredt opfattelse, at en førskoleundervisning, der sigter mod at stimulere børnene sprogligt og intellektuelt og modne dem socialt til optagelse i grundskolen, er et særdeles effektivt middel til at afhjælpe sociale og kulturelle skævheder i børnenes hjemmemiljøer. Når man derfor ønsker at skabe en reelt lige adgang til uddannelserne, er der meget, der taler for, at det er her, der skal sættes ind. Så længe deltagelse i børnehaveklasse er en frivillig sag, er der oven i købet en stor risiko for en faktisk forværring af de sociale skævheder, da det er rimeligt at antage, at det især er de uddannelsesmotiverede forældre, der sætter deres børn i børnehaveklasse. Det er i så fald de allerede velmotiverede og veludrustede børn, der nyder godt af børnehaveklasseens stimulerende påvirkning. Dette er ikke nogen kritik, men det er ment som en understregning af det ønskelige i, at obligatoriske børnehaveklasse og deres koordination med de almindelige børnehaver prioriteres højt i den fremtidige skolepolitik.

For så vidt angår organisationen af undervisningens indhold, kan lovforslaget ikke siges at være epokegørende. Den obligatoriske fagkreds er i det store og hele uændret, hvorimod der dog tilbydes en række frivillige fag som f. eks. data-lære og psykologi, sociologi, samtidsorientering og oplysning